

Maa-aineslupavalvonta, Swerock Oy, maisemointi kiinteistöllä Murronmaa III 734-706-2-19

Rakennus- ja ympäristölautakunta 08.03.2023
4646/10.03.00.05.01/2021

Valmistelija ympäristönsuojelutarkastajat Pilvi Virolainen, pilvi.virolainen@salo.fi,
02 778 7806 ja Jaana Röytiö, jaana.roytio@salo.fi, 02 778 7801

Asia

Kiikalan kunnanhallitus on myöntänyt 17.3.2008 Eero Kunnakselle maa-aineslupan kiinteistölle Murronmaa III 734-706-2-19. Lupa-alue sijaitsee yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeällä Saarenkylän pohjavesialueella (luokka 1E). Em. maa-aineslupa on siirretty YN-Soralle (nykyään Swerock Oy) 3.6.2008. Maa-aineslupa-alueelle on asetettu luvanmukainen 27 000 € suuruinen vakuus, joka on voimassa toistaiseksi. Maa-aineslupan voimassaolo on päättynyt 18.3.2018. Maa-aineslain 10 §:n ja asetuksen 926/2005 8 §:n mukaan luvan haltijan on toteutettava luvan edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet luvan voimassaolon aikana.

Valvontaviranomainen on vuosien 2020 ja 2021 vuositarkastuksilla kehottanut luvan haltijaa maisemoimaan lupa-alue kokonaisuudessaan. Vuositarkastuksella 17.10.2022 todettiin, että luvan haltija on toistuvasti jättänyt noudattamatta lupamääräyksiä sekä aiemmillä vuositarkastuksilla kehoitettuja ja sovittuja asioita. Valvontaviranomainen on 29.11.2022 pyytänyt luvan haltijalta selitystä sekä kuullut luvan haltijaa mahdollisesti hallinnolliseen paktoon johtavassa maa-ainesasiassa tekemättömän maisemoinnin osalta (maa-aineslaki 14 §, hallintolaki 34 §). Selitystä on pyydetty 31.1.2023 mennessä.

Luvan haltijan valtuutettu on toimittanut selityksen 31.1.2023. Selityksen mukaan lupa-alueen maisemointia ei ole tehty, sillä asia on tullut Peab Industri Oy:n ympäristöasiantuntijoiden tietoon vasta syksyllä 2022 (Swerock Oy kuuluu nykyään Peab-konserniin). Lisäksi selityksessä kerrotaan, että Swerock Oy on pannut vireille 30.12.2022 maa-aineslupahakemuksen, jonka suunniteltuun lupa-alueeseen 17.3.2008 myönnetyn maa-aineslupan mukainen lupa-alue sisältyy osittain.

Lupa-alueella tehtiin katselmus 13.2.2023, jolloin keskusteltiin tarvittavista maisemointitoimenpiteistä sekä niiden aikataulusta.

Valmistelijan ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta määrää Swerock Oy:n toteuttamaan maisemoinnin 17.3.2008 myönnetyn maa-aineslupan mukaisella lupa-alueella sen itäreunaa lukuun ottamatta 30.11.2023 mennessä (päävelvoite). Maisemoitava alue on esitetty päätöksen liitteenä olevassa suuntaa-antavassa kuvassa. Rakennus- ja ympäristölautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamiseen tehosteeksi teettämisen, eli tekemättä jätetty työ tehdään laiminlyöjän kustannuksella, mikäli päävelvoitetta ei noudateta.

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Maisemoinnissa tulee noudattaa seuraavia määräyksiä:

1. Lupa-alueella olevat jätteet on kerättävä ja toimitettava asianmukaiseen jätteen vastaanottopisteeseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä.

2. Kulku maisemoitavalle alueelle on estettävä katkaisemalla tieyhteydet. Tiivistyneet alueet, kuten toiminnassa käytetyt liikennöinti- ja varastoalueet, tulee möyhentää ja pehmentää.
3. Rinteiden ylä- ja alaosat on pyöristettävä ja varastokasat on muotoiltava maisemaan sopivaksi. Muotoiltavat reunat ja maa-ainekasat on esitetty viitteellisessä kuvassa keltaisella. Alueelle ei saa tuoda muotoiluja varten maa-ainesta lupa-alueen ulkopuolelta.
4. Maisemoinnissa käytettävän pintamaan tulee olla peräisin Saarenkylän pohjavesialueelta. Jos pintamaita ei kuitenkaan ole saatavilla, tulee Saarenkylän pohjavesialueen ulkopuolelta tuotavat pintamaat hyväksyttävä etukäteen Salon kaupungin ympäristönsuojelulla. Pintamaat tulee levittää viitteellisessä kuvassa sinisellä rajatulle alueelle vähintään 10 cm:n kerrokseksi. Pintamaa tulee sekoittaa hiekkaiseen pintaosaan.
5. Viitteellisessä kuvassa sinisellä rajattu maisemoitava alue tulee metsittää siten, että riittävä taimitiheys (mänty 2500 kpl/ha ja koivu, haapa ja pihlaja 500 kpl/ha) on havaittavissa lopputarkastuksessa. Alueelle tulee kylvää aluskasvillisuudeksi harjualueelle luonteenomaisia heinäkasveja.
6. Kun maisemointi on valmis, luvan haltijan tulee pyytää lupa-alueen lopputarkastusta viimeistään päävelvoitteen määräaikaan mennessä.

Perustelut

Maa-aineslain 10 §:n ja asetuksen 926/2005 8 §:n mukaan luvan haltijan on toteutettava luvan edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet luvan voimassaolon aikana. Luvan haltija ei ole kehotuksista huolimatta toteuttanut lupa-alueen maisemointia. Maa-aineslain 14 §:n mukaan, jos velvollisuuksien täyttäminen laiminlyödään, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Maa-ainesluvan vakuus on määrätty, jotta voidaan varmistua siitä, että luvanmukaiset määräykset toteutuvat, jonka vuoksi vakuutta voidaan tarvittaessa käyttää maisemoinnin teettämiseen.

Jälkihoidon tavoitteena on mm. vähentää ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja pohjaveteen sekä sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan. Maa-ainesluvan mukaiset maisemointitoimenpiteet olisi pitänyt tehdä viimeistään jo vuonna 2018. Ennalta arvioiden tämän päätöksen mukaiset toimenpiteet pystytään suorittamaan nopealla aikataululla mm. maisemoitavan lupa-alueen koosta johtuen. Lupa-alue sijoittuu Saarenkylän tärkeälle pohjavesialueelle, jossa on jo havaittu muutoksia pohjaveden laadussa. Pohjaveden suojelemiseksi maisemointitoimenpiteet on edellytetty tekemään viipymättä. Maisemoinnille on annettu määräaika valvonnan mahdollistamiseksi.

Valmistelussa on otettu huomioon päättyneen maa-ainesluvan lupamääräykset, luvan haltijan valtuutetun antama selitys, lupa-alueen eteläosassa jo tehdyt jälkihoitotoimenpiteet sekä itäosan sisältyminen Saint-Gobain Finland Oy:n maa-aineslupa-alueeseen sekä Swerock Oy:n 30.12.2022 jätetyn maa-aineslupahakemuksen mukaiseen suunniteltuun kaivualueeseen. Selityksessä ei ole esitetty jälkihoitotoimenpiteitä eikä aikataulua, minkä takia ne on määrätty päätöksessä. Selvyyden vuoksi päätöstä on täydennetty suuntaa-antavalla kuvalla, johon maisemoitava alue ja muotoiltavat alueet on merkitty.

Määräys 1: Määräys on annettu ympäristön epäsiisteyden ja roskaantumisen ehkäisemiseksi. Määräyksellä varmistetaan, että toiminnassa syntyneet jätteet hoidetaan asianmukaisesti pois.

Määräys 2: Asiattoman liikkumisen estäminen ehkäisee mahdollista ilkivaltaa, josta voi aiheutua esimerkiksi roskaantumista ja vaaraa pohjavedelle. Tiivistyneiden alueiden möyhentäminen ja pehmentäminen parantaa pohjaveden muodostumisolosuhteita ja kasvillisuuden kasvuolosuhteita.

Määräys 3: Muotoilulla sopeutetaan ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan. Lupa-alueella ei ole tarvetta tehdä täyttöjä tai huomattavia luiskauksia, joten ulkopuolisten maa-ainesten tuonnille ei ole tarvetta.

Määräys 4: Pintamateriaalina tulee käyttää ensisijaisesti ottamisalueen alkuperäistä pintakerrosta, jotta pohjaveden laatu palautuu ottamisen jälkeen mahdollisimman luonnontilaiseksi ja maassa säilyneestä siemenpankista palautuu alkuperäisiä kasvilajeja. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee ulkopuolelta tuotavien pintamaiden laadusta varmistua pohjaveden suojelemiseksi. Oikein rakennettu pintakerros muodostaa biologisesti aktiivisen kasvualustan, nopeuttaa humuksen muodostumista ja suojaa siten pohjavettä. Määräyksellä varmistetaan, että pintamaat levitetään alueelle, johon ei ole vielä kohdistettu maisemointitoimenpiteitä.

Määräys 5: Määräys on annettu, jotta pohjavettä suojaava maannoskerros muodostuisi mahdollisimman nopeasti. Määräys metsittämisestä ja aluskasvillisuuden kylvämisestä on annettu pääosin päättyneen maa-ainesluvan mukaisesti.

Määräys 6: Määräys lopputarkastuksesta on annettu, jotta voidaan todeta määräykset toteutuneiksi ja lupaa koskeva vakuus voidaan palauttaa lupaviranomaisen päätöksellä.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 12, 14, 20 §
VNa maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 7, 8 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 16, 17 §
Hallintolaki (434/2003) 34, 43-45, 47, 60 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 4, 5, 14, 18, 19, 24 §

Muut seuraamukset

Tästä päätöksestä ilmoitetaan uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kirjaamisviranomaiselle merkinnän tekemiseksi asianomaiseen rekisteriin.

Muutoksenhakuviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja

Päätösehdotus

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto

Saantitodistuksella luvan haltijan valtuutetulle, [REDACTED], Peab Industri Oy

Ote päätöksestä

Luvan haltija

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja
luonnonvarat -vastuualue
Maanmittauslaitos, kirjaamisasiat